

Τα μνημεία και οι αρχαιότητες ως εμπόδιο της ανάπτυξης: Η περίπτωση του Ελληνικού.

Στην Ελλάδα των μνημονίων και της κρίσης τα μνημεία και οι αρχαιότητες μοιάζουν να είναι περισσότερο ανυπεράσπιστα από ποτέ. Η επί των μνημείων ασκούμενη πολιτική εγγράφεται, ασφαλώς, στο ευρύτερο εγχείρημα των κυρίαρχων πολιτικών και οικονομικών δυνάμεων που αξιοποιούν την κρίση χρέους ως εφελκτήριο για να πετύχουν ένα μακρόπνοο σχέδιο: την αντιδραστική αναδιάρθρωση των κοινωνιών της Ευρώπης, την αναδιανομή του εισοδήματος, τη διακυβέρνηση με τρόπους «έκτακτης ανάγκης», τη λεηλασία του δημόσιου πλούτου και τη συρρίκνωση κάθε έννοιας δημόσιου αγαθού.

Τα τελευταία χρόνια, ιδίως μετά την εφαρμογή των «μνημονίων», οι ιδιωτικές επενδύσεις, η ιδιωτικοποίηση δημόσιων εκτάσεων, οι αλλαγές χρήσης γης προς όφελος των επενδύσεων, οι νέες μορφές ιδιωτικής επένδυσης μέσω real estate και οι μεγάλες τουριστικές επενδύσεις αναδείχτηκαν σε «βασικό εργαλείο ανάπτυξης». Σε αυτό το πλαίσιο και υπό το πρόσχημα της δημοσιονομικής πίεσης και των απαιτήσεων των δανειστών, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και οι αρμόδιες για την προστασία του υπηρεσίες τίθενται στο στόχαστρο. Δεν είναι καθόλου τυχαία, λοιπόν, η επίμονη και συστηματική προσπάθεια, ειδικά τα τελευταία μνημονιακά χρόνια, παράκαμψης της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και των νόμιμων διαδικασιών αδειοδότησης για επενδύσεις που προωθούνται με fast track διαδικασίες, όπως οι επενδύσεις μέσω ΤΑΙΠΕΔ.

Η ανακοίνωση εξετάζει την περίπτωση του Ελληνικού ως το εμβληματικό παράδειγμα των κυρίαρχων πολιτικών επιλογών τόσο σε θεσμικό/νομικό επίπεδο όσο και σε ιδεολογικό, συμπεριλαμβανομένης μιας ολόκληρης εκστρατείας επηρεασμού της κοινής γνώμης. Στο Ελληνικό, η αντιπαράθεση γύρω από την αρχαιολογική νομοθεσία δεν αφορά απλώς αντικρουόμενες πολιτικές κατευθύνσεις ως προς τις οικονομικές στρατηγικές και το μοντέλο ανάπτυξης, αλλά και ιδεολογικές εντάσεις στην ίδια τη σχέση της ελληνικής κοινωνίας με το παρελθόν της.

ΣΤΑΘΗΣ ΓΚΟΤΣΗΣ Ιστορικός στο υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Μέλος του ΔΣ του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων.